

זוהר חלק א' פרשת וישב - דף קפ"ב

ביאור מה הוציא יוסף דיבה רעה על אחיו

"וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה אֶל אָבִיהֶם". הרי ביארו שהיה אומר לאביו עליהם, שהיו אוכלים אבר מן בעלי חיים בעוד שהן חיים, [ושהם מזלזלים בבני השפחות], ואם תשאל הלא במנין השבטים היו בני השפחות, ואיך היו מזלזלים בהם בני לאה, ואיך היו אוכלים אבר מן החי והיו עוברים על מצות ריבונם, שהרי צווה על בני נח מצווה זו, כמו שכתוב: "אֶךְ בְּשָׂר בְּנֶפֶשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ", והם היו אוכלים אותו ועברו על מצות ריבונם, אלא שיוסף אמר כך לפי דעתו^[ט] ועל זה נענש. רבי יהודה אמר, "אֶת דְּבַתָּם רָעָה", כמו שביארו שנותנים עיניהם בבנות הארץ, וזו היא דיבתם רעה, להניק לכל אותן מדרגות שאינן קדושות הבאות מצד הטומאה.

זוהר חלק א' פרשת וישב דף קפב עמוד ב'

בשביל האהבה שאוהב הקדוש ברוך הוא את ישראל שונאים אותם אומות העולם
 "וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו כִּי בֶן זִקְנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתוּבַת פָּסִים". אמר רבי אלעזר, בא וראה, שהקדוש ברוך הוא בשביל האהבה שהוא אוהב לישראל והקריבם אליו, כל שאר עמים עובדי כוכבים שונאים להם לישראל, לפי שהם מרוחקים וישראל מקורבים. ובא וראה, בשביל האהבה שאהב יעקב ליוסף יותר מאחיו, אף על פי שכולם היו לו אחים, מה כתוב: "וַיִּתְּנָפְלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ", כל שכן עמים עובדי כוכבים לישראל. בא וראה, כמה גרמה לו אותה האהבה שאהב לו יותר, שגרם לו שהגלה מאביו, וגלה אביו עמו, וגרם לכולם גלות וגם להשכינה שהגלתה ביניהם, ואף על פי שכך נגזרה הגזרה מכבר, הרי ביארו שבשביל כתונת פסים שעשה לו יותר, מה כתוב: "וַיִּרְאוּ אָחָיו וְגו' וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְגו'".^[י]

זוהר חלק א' פרשת וישב - דף קפ"ג עמוד א'

אין לאדם לספר חלומו אלא למי שאוהב אותו

"וַיַּחְלֶם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו וְגו'". אמר רבי יהודה, מכאן שאין נצרך לו לאדם לספר חלומו, אלא לזה האיש שאוהב אותו, ואם לא, הוא גורם לו או שחלום ההוא נהפך לאופן אחר, או שהוא גורם לסלקו לאחר זמן. בא וראה, שיוסף בעבור שאמר החלום לאחיו,

זוהר חלק א' פרשת וישב - דף קפ"ג עמוד א'

ט. לא שהיה מתכוון לדבר שקר אלא שנדמה לו כך. י. פירוש, כיון שזאת היתה הסבה של הגלות שפיר

על כן גרמו לו לסלק החלום שתיים ועשרים שנה שנתעכב. רבי יוסי אמר, מניין, שכתוב: "וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ", מהו "שְׁנָא אֹתוֹ" [יא], שגרמו לו קטרוג בזה, מה כתוב: "וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ" שְׁמָעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתִּי, שבקש מהם שישמעו אליו, והוא הודיע להם חלום ההוא, שאילו הם היו מהפכים את החלום לאופן אחר כך היה נתקים, אבל הם השיבו ואמרו: "הַמֶּלֶךְ תְּמַלֵּךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוּל תְּמַשֵּׁל בָּנוּ", מיד אמרו לו פתרון החלום וגזרו גזרה לעכבו, ולפיכך כתוב: "וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ" [יב].

זוהר חלק א' פרשת וישב - דף קפ"ג עמוד ב'

בעת מכירת יוסף כביכול שיתפו השבטים את הקב"ה

"וַיֵּלְכוּ אַחֲיוֹ לְרַעוֹת אֶת צֵאן אֲבֵיהֶם בְּשֹׁכֶם". רבי שמעון אמר, לרעות צאן אביהם צריך לומר, מהו א"ת וגם נקוד למעלה, אלא לרבות עמהם השכינה שהיתה שורה עמהם, לפי שהם היו עשרה, שהרי יוסף לא היה עמהם, ובנימין שהוא הקטון היה בבית, ולפיכך הם היו עשרה, וכאשר הלכו היתה השכינה ביניהם, ועל כן נקוד למעלה, ולפיכך בזמן שמכרו את יוסף נשתתפו כולם עם השכינה והשתתפו לה עמהם כאשר עשו השבועה, ועד שנתגלה דבר יוסף לא שרתה השכינה על יעקב, ואפשר תאמר שהשכינה לא נמצאת עמהם, בא וראה, שכתוב (תהלים קכב): "שָׁשׂוּם עָלוּ שְׁבֻטִים שְׁבֻטֵי יְהוָה יְדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'", כולם צדיקים וחסידים, קיום של כל העולם, קיום הם למעלה ולמטה.

זוהר זוהר זיו הזוהר

יש ללמד מזה מה שנזכר לעיל. **יב.** פירוש, יען כי גרמו שנאה וקטרוג **יא.** פירוש, מדלא קאמר לשנא אותו אלא שנא אותו, בשמים עליו על ידי זה נתאחר קיום משמע שגרמו לו שנאה גם במקום אחר. החלום.